

SAMORZĄD MIEJSKI

Miesięcznik Związku Miast Polskich

Nr 7 (198) lipiec-sierpień 2013

ISBN 1730-5187

Konkurs „Samorządowy Lider Zarządzania 2013”

Laureaci z najwyższej półki

Najlepsi w dialogu społecznym

W NUMERZE

KONKURS „SAMORZĄDOWY LIDER ZARZĄDZANIA 2013 – USŁUGI SPOŁECZNE”

IV Tarnów, Dąbrowa Górnicza, Lublin, Skierniewice, Czersk, Podkova Leśna, Skwierzyna, Sepólno Krajeńskie, Mława, Swarzędz, gminy wiejskie - Świdnica, Chełm Śląski, Kram, Michałowice, Rzecznów, powiaty - bocheński, gliwicki, nakielski, wąbrzeski, ząbkowski, poznański, myślenicki – to laureaci tegorocznej edycji konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania 2013 – usługi społeczne”.

PROJEKT NORWESKI 3

VI Jaworzno, Słupsk, Częstochowa, Opole, Tarnowo Podgórne, Zielonka, powiat przasnyski to laureaci 9. edycji konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania 2013. Samorząd jako pracodawca”, która była realizowana przez Związek Miast Polskich wraz z Norweskim Związkiem Władz Lokalnych i Regionalnych (KS).

KRONIKA KRAJOWA

VIII Podczas IV edycji Kongresu Regionów, który odbył się 11-13 czerwca br. w Świdnicy, ZMP zorganizował 6 paneli dyskusyjnych na temat m.in. finansów, rewitalizacji i efektywności energetycznej.

XII Już dziesięć polskich miast należy do Cittaslow - Międzynarodowej Sieci Miast Dobrego Życia, zrzeszającej 176 miast, nie przekraczających 50 tysięcy mieszkańców, z 27 krajów świata. Miasta te promują się jako miejsca dobrego, spokojnego życia, z dala od zgiełku wielkich miast.

KRONIKA ZAGRANICZNA

XIV Bazując na sukcesie inauguracyjnego Letniego Uniwersytetu URBACT w Krakowie w 2011 roku, Sekretariat Programu organizuje drugą edycję Uniwersytetu dla członków Lokalnych Grup Wsparcia URBACT z wszystkich działających obecnie sieci tematycznych URBACT. Spotkanie odbędzie się w Dublinie, w dniach 28 do 31 sierpnia 2013.

XIV Związek Miast Polskich, we współpracy z Instytutem Spraw Publicznych, Związkiem Powiatów Polskich i Związkiem Gmin Wiejskich RP realizuje projekt „Samorządy lokalne a Unia Europejska – w przeddzień 10-lecia akcesji”.

Na okładce: Rynek w Sieradzu. W mieście odbyło się posiedzenie Zarządu ZMP.
Fot. J. Proniewicz

Posiedzenie Zarządu ZMP w Sieradzu

Śmieci pod lupą

Podczas posiedzenia Zarządu Związku Miast Polskich w Sieradzu 5 lipca br. dyskutowano na temat problemów z wdrażaniem ustawy „śmieciowej”. Kilka kwestii wymaga pilnej nowelizacji.

W spotkaniu uczestniczyła przedstawicielka Krajowej Izby Gospodarki Odpadami, **Ewa Rakowska**. Dyrektor Biura KIGO zwróciła uwagę, że sytuacja realizacji ustawy jest bardzo medialna i pojawiają się różne opinie na temat jej wdrażania.

Zapisy do zmiany

Około 90% gmin wprowadziło już system, ale pojawiają się wciąż problemy dotyczące głównie opłat. Najwyższe stawki ustalono w gminach miejskich (10 zł od osoby za segregowane odpady, a 15 zł za nie posegregowane, 16 zł za gospodarstwo domowe przy selektywnej zbiórce i 26 zł przy nieselektywnej, 5,60 zł za metr sześcienny wody za selektywnie zbierane odpady, 7,73 zł za nieselektywnie). Ponad 75% gmin realizuje samodzielnie nowe zadania, ponad 20% w ramach związków międzygminnych, a na mocy porozumień niewielki odsetek samorządów. KIGO obawia się, czy przy niskich stawkach będzie w ogóle możliwe zagospodarowanie odpadów – recykling i odzysk. Pomimo że na początku roku weszła w życie ustawa odpadowa, która zobowiązała do skierowania strumienia śmieci do regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych, tak się nie stało. Kolejnym problemem jest ustawa opakowaniowa, która zawiera niesatysfakcjonujące zapisy.

Ryszard Grobelny, prezes ZMP podkreślał z kolei, że podstawowym problemem z punktu widzenia samorządowców jest krótki okres wprowadzania nowej ustawy. Już dziś, czyli na samym początku wdrażania tej ustawy, zdarza się, że przetargi wygrywają nierzetelne firmy i pojawiają się problemy z naliczaniem kar czy rozwiązywaniem umów. Wynika to ze słabości prywatnych firm wywozowych, bowiem tam, gdzie wygrały firmy komunalne, problemu nie ma. A tak pojawiają się kłopoty np. z wyposażeniem nieruchomości w pojemniki. Problemem są ponadto zbyt niskie i zbyt wysokie

opłaty. Niepokojącym faktem jest mały strumień odpadów kierowany do regionalnych instalacji, który powinien teoretycznie wzrosnąć, dlatego konieczny jest system kontroli. Zdaniem samorządowców, RIO już teraz musi zainteresować się najniższymi stawkami za odpady. Padła propozycja, że to organ wykonawczy powinien poinformować RIO, że rada ustaliła opłatę na za niskim poziomie. Zasygnalizowania na poziomie rządowym wymaga problem ewentualnego uchylania uchwał rad i związana z tym konieczność zwrotu opłat obywatelom na drodze sądowej. Do określenia wymaga także sprawa dopłat do systemu gospodarki odpadami. Pilnie zn-

Zarząd negatywnie zaopiniował rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty. Uznano, że ograniczenie grupy lekcyjnej do 25 uczniów jest niekonstytucyjnym zapisem i nie może być wprowadzone bez systemu rekompensat.

Fot. J. Proniewicz

welizowana musi zostać kwestia dotycząca sytuacji, gdy gmina zmieni wysokość opłaty. Zgodnie z obowiązującymi obecnie zapisami obywatele muszą wypełnić na nowo deklarację – to na pewno wymaga zmiany. **Andrzej Porawski**, dyrektor Biura ZMP zaznaczył, że chociaż ustawa powstała pod naciskiem samorządów, to jednak prywatny lobbing ją zepsuł. Dlatego zespół samorządowo-rządowy, który powstał przy KWRiST, będzie monitorował wdrażanie ustawy i zbierał propozycje do nowelizacji tej regulacji już jesienią.

Gminy z otwartym katalogiem

Sytuację spółek komunalnych w Polsce przedstawił prof. **Krzysztof Ziemiński** z UAM w Poznaniu. Omawiając projekt ustawy

o zmianie ustawy o gospodarce komunalnej, ustawy o samorządzie województwa i ustawy o samorządzie powiatowym (PO), który wprowadza zmiany w zasadach prowadzenie gospodarki komunalnej w formie spółek handlowych, członkowie Zarządu ZMP zgłaszali uwagi do niego. Regulacja umożliwia tworzenie spółek prawa handlowego powiatom i województwom, lecz ogranicza zakres działalności gospodarczej gmin (tworząc katalog). Spółki będą mogły działać bowiem tylko w określonych dziedzinach, dlatego Zarząd ZMP opowiada się za otwartym katalogiem dla gmin, czyli za utrzymaniem obecnego zapisu, który umożliwi funkcjonowanie spółkom gminnym ważnym dla rozwoju gminy, a zarządzającym m.in. lotniskami, targami, transportem, giełdami ogrodnictwami. Katalog powinien być jednak wprowadzony dla powiatów i województw. Wątpliwości wzbudził też zawarty w przepisach warunek dla JST, mówiący o tym, że przystąpienie lub utworzenie spółki poza sferą użyteczności publicznej musi zostać przewidziane w przyjętej przez organ stanowiący strategii rozwoju tej jednostki. Zdaniem samorządowców, zasada na pewno nie może być stosowana wstecz.

Konieczne „czynszówki”

Zaakceptowano projekt o zmianie ustawy - **Prawo ochrony środowiska (PO)**, który wprowadza regulację, że wpływy z opłat za składowanie i magazynowanie odpadów mają stanowić dochody. Podobną opinię uzyskał poselski projekt **ustawy o kasach oszczędnościowo-budowlanych i o wspieraniu przez Państwo oszczędzania na cele mieszkaniowe (SLD)**. Przedstawiciele miast zasiadający w Zarządzie podkreślali, że niezbędne jest poważne potraktowanie budownictwa mieszkaniowego w naszym kraju, szczególnie tego czynszowego. Konieczne jest zbudowanie prawdziwego systemu wynajmowania mieszkań, uelastycznienie opłat, a także wsparcie państwa dla takiego rynku mieszkaniowego.

Zarząd negatywnie zaopiniował rządowy projekt ustawy o **zmianie ustawy o systemie oświaty** (druk 1495). Uznano, że ograniczenie grupy lekcyjnej do 25 uczniów jest niekonstytucyjnym zapisem i nie może być wprowadzone bez systemu rekompensat. Zwrócono uwagę na nierówne traktowanie podmiotów, dlatego zapropono-

wano zrównanie liczby dzieci w przedszkolach publicznych i niepublicznych. Nie zaakceptowano ponadto projektu **rozporządzenia ws. dotacji przedszkolnych (MEN)**, gdyż proponuje złe zapisy techniczne.

Po raz kolejny nie poparto projektu o zmianie **ustawy o samorządzie gminnym (PO)**, który daje możliwość utworzenia gminnej rady seniorów. Podkreślano, że bez takiej regulacji już dzisiaj jest możliwe tworzenie takich gremiów.

Zarząd ZMP odniósł się natomiast pozytywnie do propozycji **współpracy z Instytutem Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa**. Dotyczy ona zorganizowania rankingu miast pod nazwą „Lider zrównoważonego gospodarowania przestrzenią i promocji dobrych praktyk gospodarowania przestrzenią, które wspomagają rozwój miast i zwiększają ich atrakcyjność dla mieszkańców oraz inwestorów”. Na następnym posiedzeniu zostanie podjęta również współpraca z **Fundacją Rodzice Szkole**, której działania przedstawił w Sieradzu jej prezes - **Wojciech Starzyński**.

Joanna Proniewicz

Ustawa o systemie oświaty do TK

Ogólnopolskie organizacje gmin odrzucają nowelizację ustawy o systemie oświaty, uchwaloną przez Sejm 13 czerwca br. wbrew negatywnej opinii strony samorządowej KWRiST, i proszą Prezydenta RP o skierowanie jej do oceny Trybunału Konstytucyjnego

Ogólnopolskie organizacje uważają, że ustawa jest niezgodna z konstytucyjnymi zasadami: samodzielności gmin w wykonywaniu zadań własnych oraz adekwatności zasilania finansowego do zakresu nałożonych zadań. Proszą Pana Prezydenta o skierowanie jej do oceny Trybunału Konstytucyjnego, na podstawie art. 191 ust. 1 Konstytucji RP.

„UZASADNIENIE

1. Art. 9 ust. 1 i 7 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego formułuje je następująco:

„1. Społeczności lokalne mają prawo, w ramach narodowej polityki gospodarczej, do posiadania własnych wystarczających zasobów finansowych, którymi mogą swobodnie dysponować w ramach wykonywania swych uprawnień. (...)

7. O ile jest to możliwe, subsydia przyznane społecznościom lokalnym nie powinny być przeznaczane na finansowanie specyficznych projektów. Przyznanie subsydiów nie może zagrażać podstawowej wolności społeczności lokalnej do swobodnego prowadzenia własnej polityki w zakresie przyznanych jej uprawnień.”

2. Zasady te zostały w Polsce zapisane w art.7 ust.3 ustawy o samorządzie gminnym:

„3. Przekazanie gminie, w drodze ustawy, nowych zadań własnych wymaga zapewnienia koniecznych środków finansowych na ich realizację w postaci zwiększenia dochodów własnych gminy lub subwencji.”

3. Ustawa z 13 czerwca znacząco poszerza zakres zadania własnego gmin, jakim jest prowadzenie przedszkoli, przyznając na ten cel dotację celową, zamiast zapewnić adekwatny wzrost dochodów własnych lub subwencji ogólnej. Jest to całkowicie sprzeczne z powyższymi zasadami. Gminom narzucono szczegółowy sposób realizacji nowego zadania „własnego”, przyznając na to zadanie „własne” dotację celową (a więc podlegającą ścisłemu rozliczeniu i – w określonych sytuacjach – zwrotowi). W dodatku wielkość przyznanej dotacji jest poważnie niedoszacowana.

4. Jeśli rząd RP postanowił zrobić poprzez tę ustawę (rękami samorządów, po części na nasz koszt) prezent rodzicom dzieci w wieku przedszkolnym, powinno to być zadanie zlecone. Wówczas finansowanie przez dotację byłoby zgodne z zasadami, stawiałoby też gminy w korzystniejszej sytuacji, bowiem w przypadku niedoszacowania dotacji przysługiwałoby im roszczenie.

5. Przyjęta ustawa (art. 14 d ustawy nowelizowanej) dobitnie wskazuje podejście rządu do samorządów: dotacja jest przeznaczona na dofinansowanie, a nie sfinansowanie nowego zadania, podczas gdy ustawa o finansach publicznych rozróżnia dotację celową na finansowanie zadania własnego od dotacji na jego dofinansowanie (art. 128). Rząd przyznaje więc wprost, że tylko dofinansuje nowy zakres zadań. Wynika to także z przesłanego nam już po uchwaleniu ustawy projektu aktu wykonawczego.”

Rekordowy konkurs

Laureaci z najwyższej półki

Tarnów, Dąbrowa Górnicza (w trzech kategoriach) Lublin, Skierniewice, Czersk, Podkowa Leśna, Skwierzyna, Sępólno Krajeńskie, Mława, Swarzędz, gminy wiejskie - Świdnica, Chełm Śląski, Kram, Michałowice, Rzecznów, powiaty - bocheński, gliwicki (w dwóch kategoriach) nakielski, wąbrzeski, ząbkowicki, poznański, myślenicki – to laureaci tegorocznej edycji konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania 2013 – usługi społeczne”.

W tym roku 26 laureatów wybrano spośród 38 finalistów, a wśród nich 8 laureatów z dziedziny pomocy społecznej, 6 – z ochrony zdrowia, 4 – z oświaty, 4 – ze sportu i rekreacji i 4 z kultury. To rekordowa jak do tej pory liczba laureatów w całej historii konkursu. Tak duża liczba wyróżnionych projektów świadczy - jak podkreślali eksperci - o wysokim poziomie tegorocznej edycji.

Podczas konferencji podsumowującej konkurs w Senacie RP w Warszawie 24 czerwca br. przyznano także wyróżnienie specjalne, które otrzymało Opole za umiejętność dialogu i bezkonfliktowego przeprowadzenia zmian sieci szkół, oraz tytuły „Lider wśród Liderów 2013” dla Dąbrowy Górniczej, Elku i Płońska.

To już 8. edycja konkursu. Obecnie odbywa się on dzięki realizowanemu przez Związek Miast Polskich w partnerstwie ze Związkiem Powiatów Polskich, Związkiem Gmin Wiejskich RP i Ministerstwem Administracji i Cyfryzacji projektowi „Dokształcanie zarządzania usługami publicznymi i rozwojem w jednostkach samorządu lokalnego (gminach i powiatach)”, finansowanemu z programu POKL.

Do konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania 2013 - usługi społeczne” 47 jednostek samorządu terytorialnego nadesłało w sumie 61 wniosków. Do finału eksperci wybrali 13 aplikacji dotyczących innowacyjnych rozwiązań w pomocy społecznej (z 25 zgłoszonych), 7 – w oświacie (z 11), 6 – w ochronie zdrowia (z 9), 6 – w kulturze (z 9), a 6 – w sporcie i rekreacji (z 7).

Zgłoszone do konkursu przykłady działań jednostek zostały ocenione pod kątem innowacyjności wdrożonego rozwiązania pod względem doboru celów (20 % wagi oceny), skuteczności w podnoszeniu jakości obsługi czy usług dla mieszkańców, ich zakresu i dostępności (20%), efektywności kosztowej (20%), integracji z systemem zarządzania strategicznego jednostką (25%) i replikowalności (15%).

Janusz Sepioł, przewodniczący Senackiej Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej zwracał uwagę, że dobre miasto to miasto kreatywne. - *Coraz ważniejsze się staje, czy miasto uruchamia zasoby kulturowe i umie zarządzać zmianą. Zarządzanie zmianą nie jest łatwe, gdyż sukcesy są trudne do oceny, a każdemu może towarzyszyć porażka i ograniczająco działa niezbędna kalkulacja finansowa* – mówił senator. To wymaga nowego typu

Tytuły „Lider wśród Liderów 2013” otrzymała Dąbrowa Górnicza, Elk i Płońsk. Fot. J. Proniewicz

Dąbrowa Górnicza została laureatem w trzech kategoriach – oświacie, pomocy społecznej oraz w sporcie i rekreacji - dyplomy wręczał, Janusz Sepioł, przewodniczący Senackiej Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz przedstawiciele korporacji samorządowych.

Fot. J. Proniewicz

liderów, szczególnie tych, którzy szukają głębiej i wybiegają poza horyzont.

Celem organizowanego cyklicznie konkursu jest upowszechnianie dobrych praktyk. Do tej pory, dzięki tej inicjatywie, udało się zidentyfikować ponad 200 projektów, które mogą być inspiracją do wprowadzenia zmian w zarządzaniu w samorządzie. Ich szczegółowe opisy znajdują się na stronie internetowej w **Bazie Dobrych Praktyk**. Jak zauważył **Andrzej Porawski**, dyrektor Biura ZMP, dzięki BDP projekty „nie marnują się” i inne samorządy, które nie biorą udziału w konkursach, zyskują na tym, że mogą z nich korzystać. Z kolei **Andrzej Trzęsiera**, zastępca dyrektora Departamentu Współpracy z JST Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, podkreślił, że wiele praktyk wypracowanych przez polskie samorządy jest na tyle dobrych, że może uczestniczyć w konkursach organizowanych na forum europejskim. Zachęcał również samorządowców do udziału w Akademii Liderów Samorządowych i do korzystania ze wsparcia eksperckiego w ramach projektu „Systemowe wsparcie procesów zarządzania w JST”.

Joanna Proniewicz

W konferencji podsumowującej wzięło udział 120 przedstawicieli miast, powiatów i gmin.

Fot. J. Proniewicz

Laureaci i finaliści konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania 2013 – usługi społeczne”

Miasta na prawach powiatu

Ochrona zdrowia

Laureat

Tarnów: Komerccjalizacja zakładów specjalistycznego leczenia ambulatoryjnego, podległych miastu.

Oświata

Laureat

Dąbrowa Górnicza: Gminny program zajęć gimnastyki korekcyjnej dla dzieci i uczniów uczęszczających do dąbrowskich przedszkoli i szkół w oparciu o badania przesiewowe pod kątem wykrywania wad postawy ciała.

Wyróżnienia

Elk: Edukacja dzieci i młodzieży szkolnej czasowo hospitalizowanych w szpitalu miejskim, w oddziale przyszpitalnym prowadzonym przez miasto Elk „Inny wymiar szkoły - trochę szkoły w szpitalu”

Skierniewice: Podniesienie jakości edukacji w latach 2007-2013 poprzez zwiększenie i indywidualizację oferty edukacyjnej placówek oświatowych.

Pomoc społeczna

Laureaci

Dąbrowa Górnicza: Stworzenie kompleksowego systemu wsparcia osób bezdomnych w DG, jako efekt wdrażania wybranych elementów modelu gminnego standardu wychodzenia z bezdomności

Gdańsk: Utworzenie osiedla Sitowie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Lublin: Program działań na rzecz dużych rodzin „Rodzina Trzy Plus”

Skierniewice: Skierniewicka Rodzina Plus

Finalista

Lublin: Lublin przyjazny Seniorom

Sport i rekreacja

Laureat

Dąbrowa Górnicza: Projekt Dąbrowa Rowerowa - Studium Głównych Tras Rowerowych w DG

Małe i średnie miasta

Kultura

Laureaci

Czersk: Wzmocnienie infrastruktury sołeckiej w celu aktywizacji i integracji mieszkańców oraz podniesienia jakości ich życia

Podkowa Leśna: Biblioteka samorządowa w małym mieście miejscem spotkań, inspiracji i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego

Podkowa Leśna: Samorząd promotorem aktywności i działalności kulturalnej mieszkańców małego miasta: Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich w Podkowie Leśnej modelowym przykładem inkubatora kultury lokalnej

Ochrona zdrowia

Laureat

Skwierzyna: Poprawa jakości usług medycznych poprzez restrukturyzację szpitala

w Skwierzynie oraz powierzenie prowadzenia działalności operatorowi zewnętrznemu.

Oświata

Laureat

Sępólno Krajeńskie: Grant oświatowy Gminy Sępólno Krajeńskie powiatu

Pomoc społeczna

Laureat

Mława: Projekty socjalne Przyjazny Dom I, II i III

Wyróżnienie

Śrem: Program Aktywności Lokalnej w gminie Śrem jako innowacyjne narzędzie kształtujące lokalną politykę społeczną

Sport i rekreacja

Laureat

Swarzędz: Kompleksowe zarządzanie przedsięwzięciami z dziedziny sportu i rekreacji na terenie Swarzędza

Powiaty

Kultura

Laureaci

Powiat bocheński: Festiwal Piosenki „Integracja malowana dźwiękiem”

Powiat gliwicki: Promocja śląskiej kultury ludowej na przykładzie zwyczajów, obrzędów i legend powiatu gliwickiego

Wyróżnienie

Powiat augustowski: Zachowanie dla potomności dziedzictwa kulturowego gminy Sztabin

Ochrona zdrowia

Laureaci

Powiat nakielski: Wdrożenie oddolnej inicjatywy reformy strukturalnej systemu leczenia zamkniętego w powiecie nakielskim

Powiat wąbrzeski: Przekształcenie Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala Powiatowego w Wąbrzeźnie w Niepubliczny ZOZ Nowy Szpital z o.o.

Powiat ząbkowski: Procesy przekształceń powiatowego ZOZ w celu nieprzerwanego udzielania świadczeń zdrowotnych oraz poprawy sytuacji finansowej zakładu

Oświata

Laureat

Poznań: Stworzenie otwartej strefy rekreacji dziecięcej na potrzeby uczniów OSW dla Dzieci Niewidomych w Owińskich oraz mieszkańców

Finalista

Powiat gliwicki: Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów szkół o profilu ogólnym oraz poszerzenie oferty edukacyjnej tych placówek poprzez realizację szkolnych programów rozwojowych zawierających dodatkowe zajęcia

Pomoc społeczna

Laureat

Powiat myślenicki: „Prometeusz-Nadzieja-

-Pomoc-Zmiana. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”

Wyróżnienia

Powiat gliwicki: Projekt systemowy „Dobry start w samodzielność”, współfinansowany ze środków EFS w ramach PO KL, działanie 7.1, poddziałanie 7.1.2.

Powiat sanocki: Centrum Integracji Społecznej w powiecie sanockim

Sport i rekreacja

Laureat

Powiat gliwicki: Zaplecze aktywnej turystyki rowerowej dla mieszkańców zachodniej części Subregionu Centralnego

Finalista

Powiat gliwicki: Projekt »„PIAP-y” dla mieszkańców ziemi gliwickiej«

Gminy wiejskie

Ochrona zdrowia

Laureat

Świdnica: Edukacja zdrowotna - najważniejsza w profilaktyce raka piersi

Oświata

Laureat

Chełm Śląski: Skuteczny nabór do szkoły ponadgimnazjalnej i promocja placówki w sytuacji niżu demograficznego. „Ta szkoła da Ci zawód, ta szkoła da Ci pracę”

Pomoc społeczna

Laureaci

Kramsk: Nowatorska metoda usług opiekuńczych jako instrument przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób starszych

Michałowice: Rozwój idei wolontariatu w gminie Michałowice „Program GOPS jako Gminne Centrum Wolontariatu”

Wyróżnienie

Długołęka: Projekt „Spełnić choć jedno marzenie”

Sport i rekreacja

Laureat

Rzeczniów: Rzecznowski rajd rowerowy – „Ty i Ja. Rowery dwa”.

Wyróżnienie

Michałowice: Promowanie zdrowego trybu życia wśród dzieci i młodzieży w GM poprzez budowę otwartych stref rekreacji

WYRÓŻNIENIA DODATKOWE

Wyróżnienie specjalne

Urząd Miasta Opola za umiejętność dialogu i bezkonfliktowego przeprowadzenia zmian sieci szkolnych

„Lider wśród Liderów 2013”

Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej

Urząd Miasta Elk

Urząd Miejski w Płońsku

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Konkurs „Samorządowy Lider Zarządzania 2013 – Samorząd jako pracodawca”

Najlepsi w dialogu społecznym

Jaworzno, Słupsk, Częstochowa, Opole, Tarnowo Podgórne, Zielonka, powiat przasnyski to laureaci 9. edycji konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania 2013. Samorząd jako pracodawca”, która była realizowana przez Związek Miast Polskich wraz z Norweskim Związkiem Władz Lokalnych i Regionalnych (KS).

To jeden z komponentów projektu pod nazwą „Dialog społeczny w sektorze samorządowym i przedsiębiorstwach” wdrażanego przez te organizacje z europejskiego programu „Fundusz na rzecz godnej pracy

i dialogu trójstronnego”. Jest on finansowany z Norweskiego Mechanizmu Finansowego, którego operatorem jest norweska organizacja - Innovation Norweg. Projekt będzie trwał do 31 grudnia 2014 roku.

Konkurs był przeznaczony dla wszystkich jednostek samorządu lokalnego i miał za zadanie zidentyfikowanie, nagrodzenie i upowszechnienie dobrych praktyk w dziedzinie dialogu między pracodawcami samorządowymi a pracownikami oraz rozwiązań z dziedziny kultury organizacyjnej, sprzyjających podnoszeniu motywacji pracowników. Patronat nad konkursem objął minister Michał Boni (MAiC) i minister Władysław Kosiniak-Kamysz (MPS) oraz Związek Powiatów Polskich i Związek Gmin Wiejskich RP.

Podczas konferencji podsumowującej konkurs, która odbyła się 25 czerwca br. w Senacie RP w Warszawie, Bogdan Borusewicz, marszałek Senatu, powiedział, że izba wyższa polskiego parlamentu jest otwarta na problemy samorządu, podejmuje dyskusję i wspiera JST. Elite Cakule z Norweskogo Związku Władz Lokalnych i Regionalnych podkreślała rolę dialogu społecznego jako ważnego elementu współpracy. Przypomniała, że laureaci konkursu będą mieli możliwość, dzięki wizytom studyjnym w Norwegii, dowiedzieć się więcej na temat doświadczeń tego kraju w tej dziedzinie. Norwegowie liczą też na skorzystanie z polskich praktyk. Z kolei Janusz Sepioł, przewodniczący Senackiej Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, podkreślił, że dialog społeczny to istotny element kultury politycznej, która tworzy ład społeczno-gospodarczy. Umożliwia lepsze zrozumienie drugiego człowieka i tworzy pole do innowacyjności i kreatywności.

Zastępca dyrektora Biura Związku Miast Polskich Tomasz Potkański przedstawił cele konkursu i metodologię oceny zgłoszonych wniosków. Chodzi przede wszystkim o rozwój dialogu społecznego w instytucjach sektora samorządowego na poziomie lokalnym, wspartego działaniami na rzecz rozwoju kultury organizacji pracy, promującej zaangażowanie pracowników, współodpowiedzialność i efektywność. Przypomniał, że w Polsce jest prawie 250 tysięcy pracowników samorządowych, a wraz ze wszystkimi zatrudnionymi pośrednio w strukturach samorządowych, prawie 1 milion ludzi świadczy usługi dla mieszkańców. Jego zdaniem, ta rzesza pracowników, gdy będzie lepiej zmotywowana i zaangażowana, dostarczy mieszkańcom usług

Bogdan Borusewicz, marszałek Senatu zapewnił, że Senat współpracuje z samorządami, organizując wiele konferencji, a także promuje współpracę samorządu polskiego z samorządami innych krajów.

Fot. J. Proniewicz

W konferencji podsumowującej konkurs wzięło udział ponad 50 przedstawicieli samorządów.

Fot. J. Proniewicz

o lepszej jakości i będzie bardziej otwarta na ich poprawę, a także w konsekwencji zwiększy wiarę obywateli w państwo.

W trakcie spotkania przedstawiciele Norweskiego Związku Władz Lokalnych i Regionalnych (KS) oraz Krajowego Związku Pracowników Samorządowych (NUMGE – National Union of

Dyplomy wręczał Janusz Sepiół, przewodniczący Senackiej Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej. Na zdjęciu: laureaci II miejsca ex aequo – z Tarnowa Podgórnego i Zielonki w kategorii budowy motywującej kultury organizacyjnej w instytucjach samorządowych. Fot. J. Proniewicz

Municipal and General Employees) zaprezentowali system dialogu społecznego w Norwegii. Norweski Związek Władz Lokalnych i Regionalnych od

wielu lat angażuje się w tworzenie sieci współpracy pomiędzy samorządami jako pracodawcami a lokalnymi związkami zawodowymi na rzecz rozwoju kompetencji pracowników i tworzenia stabilnych warunków zatrudnienia w sektorze samorządowym. Uznano, że dialog społeczny, zainicjowany

Laureaci I i II miejsca z Jaworzna i Słupska w kategorii – rozwiązania dotyczące sformalizowanych stosunków pracowniczych wypracowane w dialogu z partnerami społecznymi. Fot. J. Proniewicz

dla propagowania idei godnej pracy, sprzyja zaangażowaniu pracowników i przekłada się na poprawę jakości świadczonych przez nich usług.

Wyłonieni podczas konferencji 25 czerwca br., w drodze głosowania wśród samych

12 finalistów konkursu, laureaci, stanowią dowód na to, że w Polsce są już pozytywne przykłady prowadzenia takiego dialogu społecznego. Praktyki zgłoszono na konkurs w dwóch kategoriach – rozwiązania dotyczące sformalizowanych stosunków pracowniczych wypracowane w dialogu z partnerami społecznymi oraz inne roz-

W kategorii budowy motywującej kultury organizacyjnej w instytucjach samorządowych zwyciężyło Opole za praktykę dotyczącą uspołecznienia procesu racjonalizacji sieci i placówek oświatowych w drodze konsultacji społecznych. Fot. J. Proniewicz

wiązania dotyczące budowy motywującej kultury organizacyjnej w instytucjach samorządowych.

Joanna Proniewicz

Laureaci konkursu Samorządowy Lider Zarządzania 2013 – Samorząd jako pracodawca

I KATEGORIA

rozwiązania z zakresu sformalizowanych stosunków pracowniczych

Laureat – I miejsce

Jaworzno

„Wartościowanie stanowisk pracy jako podstawa budowania motywacyjnego i sprawiedliwego systemu wynagrodzeń”

Laureat – II miejsce

Słupsk

„Ustalenie dodatkowych świadczeń dla pracowników UM, tj. dodatków przedemerytalnych”

Laureat – III miejsce

Częstochowa

„Dialog samorządu lokalnego z przedstawicielami pracowników jednostek organizacyjnych w obszarze pomocy społecznej”

Finalista:

Słupsk – „Ustalenie dodatkowych świadczeń dla pracowników UM, tj. nagród związanych z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych”

II KATEGORIA

inne rozwiązania dotyczące budowy motywującej kultury organizacyjnej w instytucjach samorządowych

Laureat – I miejsce

Opole

„Uspołecznienie procesu racjonalizacji sieci szkół i placówek oświatowych w Opolu w drodze konsultacji społecznych

Laureat – II miejsce

Tarnowo Podgórne

„Partycypacja pracowników w procesie zarządzania personelem w Urzędzie Gminy Tarnowo Podgórne”

Laureat – II miejsce

Zielonka

„Urząd Miasta Zielonka miejscem pracy i dialogu”

Laureat – IV miejsce – **Powiat Przasnyski**

„Bo największym kapitałem jest człowiek” – Zespoły zadaniowe jako przykład efektywnej organizacji i kultury pracy w Starostwie Powiatowym w Przasnyszu

Finaliści:

Poznań – „Okresowa ocena pracowniczka – Dialog dla rozwoju”

Gdańsk – „Rezerwa kadrowa jako element kształtowania kultury organizacyjnej firmy”

Dzierżonów – „Zestaw narzędzi do budowania relacji partnerskich w organizacji”

Słupsk – „Wyróżnienie Pracownika Urzędu Miejskiego w Słupsku”

Kongres Regionów w Świdnicy (2)

Potrzebny nowy model

Podczas IV edycji Kongresu Regionów, który odbył się 11-13 czerwca br. w Świdnicy, ZMP zorganizował 6 paneli dyskusyjnych na temat m.in. finansów, rewitalizacji i efektywności energetycznej.

Efektem kryzysu finansów samorządowych jest znaczący spadek udziału dochodów własnych, zwiększone uzależnienie finansów samorządowych od dotacji, głównie unijnych. Destabilizacja finansów JST zagraża silnym spadkiem inwestycji lokalnych, a więc zahamowaniem rozwoju Polski. Od 5 lat środowiska samorządowe sygnalizują systemowy kryzys finansów JST i apelują o podjęcie przez rząd rozmów w tej sprawie – wciąż bezskutecznie. Resort finansów nie analizuje sytuacji, a jedyne analizy, opracowane w latach 2012 i 2013, powstały na zlecenie MRR, zaniepokojonego groźbą niewykorzystania funduszy unijnych w nowej perspektywie. W Sejmie jest samorządowy (obywatelski) projekt zmian ustawowych, ale nie ma woli politycznej poważnego jego rozpatrzenia.

Optymalizacja zarządzania

Skąd zatem wziąć pieniądze na rozwój? – zastanawiano się w trakcie panelu. Istotny wzrost długu po stronie JST jest niemożliwy, dlatego konieczne są po pierwsze zmiany w systemie – zwracał uwagę prezes ZMP, **Ryszard Grobelny**. Drugą kwestią będzie korzystanie ze środków zwrotnych (np. JESSICA) i PPP, czyli takich form, które gwarantują stopę zwrotu z danego przedsięwzięcia. Trzeba jednak rozmawiać poważnie o nowym modelu. Jednym z pomysłów jest podział PIT-u na część rządową i komunalną. Wtedy rząd mógłby sobie ustalać ulgi dotyczące swojej części bez straty dla samorządów. Dr **Krzysztof Kluza** z SGH powiedział, że samorządy w ostatnich latach poprawiały sytuację kraju, ale w efekcie pogorszyły swoją sytuację. Co można zrobić w obecnej sytuacji? Ekspert radził, aby szukać źródeł neutralnych z punktu widzenia art. 243 ustawy o finansach publicznych czy sztucznych metod poprawy zdolności kredytowej, robić oszczędności w bieżącej działalności, optymalizować zarządzanie, korzystać z leasingu, wykupu wierzytelno-

ści, sprzedaży majątku, konsolidacji. **Mariusz Gołaszewski**, doradca finansowy z Dragon Partners podkreślał, że ważne jest nauczyć się zarządzać tym, co się ma.

Rewitalizacja na rozwój

Miasta polskie podejmują ogromny wysiłek odnowy starzejącej się i zaniedbanej substancji miejskiej. Zamierzenia te najczęściej przekraczają znacznie możliwości finansowe społeczności lokalnych. Nagromadzone w wielu częściach miast problemy dotyczą bowiem nie tylko samych budynków i infrastruktury, ale także zdegradowanego środowiska, w tym obszarów poprzemysłowych, kryzysu ekonomicznego, trudnych problemów społecznych.

Są jednak liczne przykłady świadczące o tym, że działania podejmowane odważnie, kompleksowo, we współpracy z innymi podmiotami, przynoszą oczekiwane efekty. Swoje doświadczenia podczas panelu pokazały miasta, m.in. Ostrowiec Świętokrzyski (rewitalizacja 100 ha po hucie znajdującej się w centrum miasta, realizowana w współpracy z wieloma podmiotami prywatnymi) i Żyrardów (rewitalizacja XIX-wiecznej osady fabrycznej wraz z sąsiadującymi z nią terenami poprzemysłowymi przeprowadzona, aby stworzyć warunki do inwestowania i poprawić identyfikowanie się mieszkańców ze swoim miastem). Niestety, na przeszkodzie stają często liczne bariery, przede wszystkim prawne, których – pomimo prób – od ponad 20 lat nie udało się przezwyciężyć.

W ostatnich latach założenia projektu ustawy o rewitalizacji opracowało środowisko samorządowe. Na ich podstawie powstał roboczy projekt ustawy, obecnie konsultowany w miastach. Ustawa jest bardzo potrzebna, bowiem z badań Instytutu Rozwoju Miast w Krakowie wynika, że ponad 21% powierzchni miast to obszary wymagające rewitalizacji. Przywrócenie tych obszarów do życia to – zdaniem wielu – najważniejszy kierunek

rozwoju miast, który może się przyczynić do powstrzymania zjawiska rozlewania się miast.

Energetyczne priorytety

Kolejnym istotnym tematem dla samorządów jest efektywność energetyczna. W ustawie o samorządzie gminnym zapisano pośród zadań własnych gmin - zaopatrzenie mieszkańców w energię elektryczną, gaz i ciepło. Niestety – poza częścią dystrybucji energii ciepłej - lobby energetyczne skutecznie przeciwstawiło się realizacji tego przepisu ustawy ustrojowej, co można dziś określić mianem sabotażu, choć wszystko odbyło się za przyzwoleniem polityków. Tymczasem jak ważna jest to kwestia, wykazały ostatnio udane przetargi na zaopatrzenie w energię elektryczną (miasta uzyskały niższe ceny dla mieszkańców i znaczne oszczędności w podmiotach komunalnych).

Wcześniej udało się uzyskać zmiany w prawie energetycznym, które stworzyły pośrednie narzędzie wpływu samorządów gminnych na działalność monopolistów (plany zaopatrzenia gmin w media). Docenienie energetyki lokalnej mogłoby ułatwić realizację zobowiązań emisyjnych Polski, a jednocześnie zminimalizować koszty, jakie przy braku szybkich rozwiązań systemowych, spadną na mieszkańców. Priorytety UE na lata 2014-20, które uzależniają korzystanie ze środków unijnych m.in. od znacznego zaangażowania w projekty energetyczne, mogą przyczynić się do oczekiwanych zmian w tym zakresie.

W trakcie spotkania zastanawiano się, jaką rolę odgrywa lokalne planowanie energetyczne w Polsce. Dokument ten bowiem jest często wykonywany przypadkowo, a moc sprawcza jego bywa ograniczona. Planowanie jest jednak – jak podkreślali eksperci – szansą na znalezienie odpowiedzi na wiele pytań zadawanych przez społeczność lokalną, zidentyfikowanie problemów, przygotowanie planów inwestycji, hierarchizację działań czy podniesienie konkurencyjności. Nie musi być to jedynie kolejny wymóg ustawowy. Radzono także zakupy grupowe oddawać w ręce specjalistów, jeśli nie ma się swoich. Korzystanie z takiego rozwiązania to nie tylko optymalizacja ceny, ale też zmniejszenie emisji.

(JP)

Z Komisji Wspólnej...

Pieniądze, długi i inwestycje

Dyskusja o stanie samorządowych finansów rozpoczęła się czerwcową Komisja Wspólna. Ministerstwo finansów chce monitorować sytuację, samorządowcy domagają się przygotowania procedur naprawczych i umożliwienia sięgnięcia po środki unijne w nowej perspektywie.

Wiceminister finansów, **Hanna Majszczyk**, przedstawiła 26 czerwca br., podczas posiedzenia Komisji Wspólnej informację dotyczącą spełniania przez JST - na podstawie wieloletnich prognoz finansowych - art. 243 ustawy o finansach publicznych. Od przyszłego roku bowiem zacznie obowiązywać nowy, indywidualny wskaźnik zadłużenia, który ma zdyscyplinować JST i wymusić kontrolę ich zadłużania się. Ponieważ na koniec kwietnia br. 129 JST było zagrożonych tym, że nie będą mogły uchwalić budżetu, resort dokładnie przyjrzał się ich polityce finansowej. I skrytykował: za podwyżki płac, planowane podwyższenie dochodów ze sprzedaży majątku czy podatku od osób fizycznych (czasem zupełnie nierealistyczne) czy też za zwiększenie kosztów np. utrzymania dróg, co jest równie mało realne.

Ponieważ sytuacja finansowa JST dynamicznie się zmienia i po drugim kwartale mogą być inne wyniki analiz, ministerstwo chce indywidualnie rozpatrywać sytuację każdej zagrożonej niespełnieniem wskaźnika jednostki, po czym przedstawi swoją rekomendację, dotyczącą podjęcia działań w odniesieniu do konkretnego samorządu. Minister **Majszczyk** obiecała, że sprawa ta będzie na bieżąco omawiana na zespole finansowym KWRiST.

Umożliwić inwestowanie

Zdaniem samorządowców propozycja resortu finansów jest niewystarczająca. Marszałek województwa warmińsko-mazurskiego, **Jacek Protas**, który z ramienia Związku Województw RP współprzewodniczył KWRiST podkreślił, że monitorowanie sytuacji to za mało: - *Oczekujemy podjęcia rozmów, w jaki sposób wyjść z tego impasu, zwłaszcza że przed nami perspektywa unijna 2014-20 i w tych WPF-ach nie ma jeszcze żadnych inwestycji, które będą ewentualnie realizowane.* **Protas** podkreślił też, że zasadniczy problem nie dotyczy spraw bieżących, czyli tylko uchwalenia budżetów na kolejny rok, lecz również

tych związanych z przyszłością - *Nadal jest zagrożenie, że tego wielkiego strumienia środków w perspektywie 2014-20 po prostu nie będziemy w stanie dotknąć. W związku z tym oczekivalibyśmy aktywnego dialogu z nami, co powinniśmy zrobić, by móc generować wkład własny.*

Również wiceminister administracji i cyfryzacji, **Magdalena Młochowska** wsparła głos samorządowy, mówiąc że trzeba wypracować pewien plan działań naprawczych, w sytuacji, gdy jakaś JST nie będzie mogła uchwalić budżetu i to nie z powodu wielu chybionych inwestycji, ale błęd

nieważ nie ma utartych schematów zarządzania wieloszczeblowego na poziomie metropolii, o które niejednokrotnie strona samorządowa się zwracała, nasza propozycja jest taka, aby wykorzystać mechanizm Komisji Wspólnej jako mechanizm zarządzania wieloszczeblowego na poziomie obszarów ośrodków wojewódzkich.

Jest to novum, bo do tej pory nie powołano komisji „w terenie”, ani takich, które nie byłyby branżowe, ale mają służyć integracji pionowej. Największym wyzwaniem jest, jak pogodzić integrację zarządzania z suwerennością poszczególnych JST - obawy, że komisje naruszają kompetencje samorządów regionalnych mają marszałkowie województw. **Olszewski** uspokajał, że komisje mają działać jako podmiot koordynujący, ułatwiający komunikację i rozmowy na temat zadań dotyczących całej prze-

strzeni, które nie są wyłączną domeną żadnego z podmiotów. Wiceminister **Magdalena Młochowska** obrazowo ideę komisji wspólnych przedstawiła tak: - *Usiądźmy do stołu i rozmawiajmy, bo jak porozmawiamy - strona rządowa ze stroną samorządową - to zrobimy różne zadania lepiej, sprawniej i efektywniej.* Dodała też, że jest to pewien eksperyment, który się powiedzie tylko wtedy, jeśli przedstawiciele samorządów i strony rządowej na danym terenie będą chcieli z sobą współpracować.

Śmieci monitorowane

Od miesiący dyskutowana sprawa ustawy śmieciowej powróciła i tym razem. Minister **Młochowska** zapewniła, że sytuacja jest na bieżąco monitorowana, gdyż zmienia się dynamicznie. Codziennie resort otrzymuje raporty, z których wynika, że „grupa problematyczna” jest już na tyle mała, że na poziomie wojewodów można je traktować indywidualnie. Ci zaś są w pełnej gotowości do współpracy z samorządowcami i kontaktują się z przedstawicielami gmin, by wypracować takie rozwiązanie, by śmieci były wywożone, bo to jest priorytet, a potem - by procedury były dopełnione.

Burmistrz Kowala, **Eugeniusz Gołębiewski** zgłosił kolejny problem związany z odpadami, mianowicie że trzeba się przyjrzeć przetargom, gdyż wiele gmin zaniża ilość śmieci na jednego mieszkańca, np. zamiast 200 kg wpisują 75 kg.

hh

Podczas czerwcowego posiedzenia Komisji Wspólnej samorządowcy domagali się przygotowania procedur naprawczych dotyczących finansów samorządowych.

Fot. H. Hendrysiak

strukturalnego. - Być może warto dać samorządowi rok, dwa na dojście do spełnienia wskaźnika z art. 243.

Ostatecznie minister **Majszczyk** zobowiązała się, że na lipcowym posiedzeniu finansowego zespołu roboczego przedstawi dane dotyczące zagrożonych samorządów tak, by jeszcze w lipcu lub sierpniu rozpocząć prace nad programem naprawczym.

Miejskie komisje wspólne

Od kilku miesięcy trwają prace roboczego zespołu KWRiST ds. Funkcjonalnych Obszarów Metropolitalnych i Miejskich (FOMM) nad powołaniem tzw. terytorialnych komisji wspólnych, które miałyby pomagać w koordynacji polityki rozwoju obszarów metropolitalnych. Celem tej inicjatywy jest też próba koordynacji i integracji zarządzania tymi obszarami.

Michał Olszewski, wiceprezydent m. st. Warszawy i współprzewodniczący zespołu ze strony samorządowej wyjaśniał: - Po-

Konferencja „PR w samorządzie i administracji państwowej”

Jak wygrać wybory?

Podczas jubileuszowej, dziesiątej już edycji konferencji „PR w samorządzie i administracji państwowej”, która odbywała się w Katowicach w dniach 22-24 maja br. pod hasłem „Zobacz jak zmienia się miasto”, uczestnicy mogli zdobywać wiedzę praktyczną i teoretyczną na temat m.in. marketingu politycznego i modeli komunikacji.

W spotkaniu w Katowicach wzięło udział ponad 80 samorządowców i pracowników samorządowych. Organizatorem konferencji było miasto Katowice oraz Grupa PRC, a honorowy patronat nad spotkaniem objął m.in. Związek Miast Polskich.

Najważniejszy przekaz

Adam Łaszyn, prezes Alert Media Communications, przedstawił regułę 3M, której powinna być podporządkowana udana kampania wyborcza – Message, czyli program kampanii, Messenger, czyli kandydat, Medium – czyli kanały komunikowania się. Po pierwsze trzeba mieć dobrze skonstruowany przekaz do wyborców. Po drugie, kandydat musi być dobrze dobrany i posiadać umiejętność komunikowania (jeśli nie, powinien przejść szkolenie). Po trzecie, należy dobrać odpowiednie kanały, gdzie kandydat ma się pokazywać, aby trafić do odbiorcy danego przekazu. Czy wybrać billboardy, które poprawią rozpoznawalność kandydata lokalnie czy technikę „door to door” wraz z rozdawaniem wizytówek (należy zadbać, aby nie zdezaktualizowały się po wyborach) – silny kanał informacyjny, czy inne niestandardowe formy dotarcia. Ekspert radził, aby kanał był spójny z innymi elementami kampanii.

– *Poszczególne elementy muszą być dobrze dobrane, ale najważniejszy z nich jest przekaz* – mówił A. Łaszyn. Aby go właściwie przygotować, należy przeanalizować sytuację wyjściową, dokonać segmentacji wyborców i wybrać grupę docelową, która daje nam szansę na sukces. Mając wyodrębnioną grupę, trzeba sprawdzić, jakie ma ona potrzeby i zaoferować pomoc w ich realizacji (consumer target insights). Potem dopiero można tworzyć strategię, formułować kluczowe przesłanie (Big Idea) i dobierać narzędzia.

Istotną rolę odgrywają w kampanii wyborczej różnego rodzaju badania i analizy, jednak muszą być one naprawdę dobre, bo tylko te prowadzą do pożądanego efektu wyborów.

Warto w strategii skupiać się na trzech elementach – programie pozytywnym, zagrożeniach i ewentualnym odwecie. W komunikacji kryzysowej istotne jest właściwe reagowanie. Dobrze jest spozycjonować kontrkandydata jako agresora, ale nie można przedstawiać siebie jako ofiary ataku. Jeśli pojawiają się negatywne informacje, trzeba je odfaktyzować.

Slogan niekoniecznie

Ważną sprawą w kampaniach wyborczych do samorządów jest wzajemne wspieranie się kandydatów na radnych i kandydata na burmistrza czy prezy-

nu na sąle). Na stole nie powinno znaleźć się nic oprócz wody mineralnej.

– *Trzeba mówić ludziom, to, co chcą usłyszeć, zrozumiale, nie da się mówić wszystkiego do wszystkich* – podkreślał ekspert.

Slogan wcale nie jest konieczny (jak jest – to musi być prosty i mieć do 5 słów). Na plakacie warto mieć dobre zdjęcie, ale bez kombinowania. Wszystkie materiały powinny być ze sobą spójne, pod względem treści i grafiki.

Harmonogram, badania i nowe pomysły

Podczas panelu dyskusyjnego eksperci rozmawiali na temat różnych elementów kampanii wyborczej, które umożliwiają wygranę wyborów. Zwracali uwagę, że tak naprawdę marketing polityczny to nie jest PR i nie wszystkie podejmowane działania w kampaniach wyborczych są etyczne (np. wystawianie drugiego kandydata).

Taką rolę nieczystego zagrania może odegrać szkalująca, nieprawdziwa informacja w ostatnich dniach kampanii, co uniemożliwi skuteczny protest wy-

borczy, o czym mówił **Wojciech Szalkiewicz**, z Olsztyńskiej Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania. To często ostatnia szansa i narzędzie do wykorzystania, które może zmienić wynik wyborów w końcowych dniach kampanii. Opublikowanie np. w ostatni wtorek kampanii wyborczej paszkwilu na przeciwnika, sprawi, że sprostowanie ukaże się dopiero po wyborach. W prak-

tyce wygląda to tak, że ostatnie 4 dni kampanii są właściwie bezkarne.

Zdaniem Adama Łaszyna, ważny jest harmonogram kampanii. Najlepiej, żeby przygotowania do kampanii (na początku nieformalne) rozpoczęły się już 12 miesięcy przed wyborami, a 6 miesięcy to minimum. Argumenty racjonalne należy wykorzystać na początku kampanii, natomiast koniec może mieć charakter emocjonalny. – *Synte społeczeństwa potrzebują mniej emocji* – stwierdził ekspert. – *Kampania powinna być pozytywna, jednak musi wywołać zainteresowanie ludzi, sprawić, aby chcieli o Tobie mówić*. Musi stanowić dostateczny powód, aby pójść do wyborów.

Podczas panelu dyskusyjnego eksperci rozmawiali na temat różnych elementów kampanii wyborczej, które umożliwiają wygranę wyborów. Fot. J. Proniewicz

denta, zwracał uwagę **Sebastian Chachólek**, prezes Zarządu Grupy PRC, mówiąc o strategiach kampanii wyborczych. Chodzi o to, aby pilnować radnych, których osobiste kontakty, powinny działać na rzecz kandydata na burmistrza czy prezydenta.

Właściwie ukierunkowana kampania powinna być skierowana głównie do wyborców niezdecydowanych. W trakcie spotkań z wyborcami należy unikać spontaniczności, a nie zapominać o punktualności. Wybrać moderatora, przygotować program spotkania (15 minut prezentacji kandydatów, związane wypowiedzi) i umożliwić zadawanie pytań wyborcom (nie wolno dać mikrofo-

W całej kampanii trzeba się skupić w ogóle na tych, którzy do tych wyborów pójdą. W opinii eksperta za frekwencję powinno odpowiadać państwo.

Warto pamiętać, że społeczności lokalne też się zmieniają i stanowczym błędem jest wykorzystywanie tych samych pomysłów z poprzednich kampanii, nawet jeśli wtedy okazały się skuteczne. Aby wiedzieć, co się zmieniło w oczekiwaniach mieszkańców, konieczne są rzetelne badania ich opinii.

Kryzys nieunikniony

Dariusz Tworzydło powiedział, że do kampanii trzeba się dobrze przygotować, działać konsekwentnie zgodnie z przyjętą strategią. Należy ponadto nastawić się na kryzys, którego nie da się uniknąć, z czym trzeba się od samego początku oswoić i pogodzić. – *Przyzwyczajeni jesteśmy do kształtowania wydarzeń, a nie do tego, że to wydarzenia kształtują nas. Nie pytaj, czy kryzys nadejdzie, ale z której strony przyjdzie, kiedy i jakie będą jego skutki? Każdy z nas ma słabe strony* – sugerował ekspert. Kryzys wymaga systemowych i zaplanowanych działań. W sytuacji kryzysowej nie wolno popełniać takich błędów jak: być arogantym, odpuścić dialog, nie rozmawiać, przyciągać niepotrzebnie uwagę mediów, np. żądając zawsze sprostowań. Pożądanym zachowaniem jest za to: spokój, przyjęcie fali krytyki, szacunek dla krytykujących, bezpośrednia dyskusja, a czasem także... odpuszczenie. Trzeba pamiętać, m.in. o takich dwóch zasadach: *Im bardziej się ruszasz, tym bardziej się pogrążasz oraz Media to nie jest nasz wróg numer jeden w kryzysie, w którym się znaleźliśmy.*

Obrazy w Internecie

Aby lepiej panować nad kryzysem, nie tylko tym, z którym się spotkamy w trakcie kampanii wyborczej, warto wcześniej zadbać o lepszą komunikację z otoczeniem.

O Internecie, który może okazać się skutecznym narzędziem, a także o innych doświadczeniach z pracy z mediami, mówił **Mariusz Sokołowski**, rzecznik prasowy Komendanta Głównego Policji. Strona internetowa jest istotnym źródłem wiedzy o danej instytucji, ale co 2 lata powinna się zmieniać. W opinii rzecznika atrakcyjność danego tematu wzrasta, gdy zamieścimy zamiast tekstu pisanego krótki film (myślenie obrazkowe). Każda informacja rozsyłana do mediów powinna mieć zdjęcie (nawet takie zrobione telefonem komórkowym), które pokazuje pracę ludzi oraz aktywność danej organizacji.

ludzi jak Facebook czy You Tube. Warto pokazywać i sprzedawać pracę zatrudnionych w danej instytucji czy firmie. Radził też, aby częściej robić briefingi niż długie konferencje prasowe.

Bez komentarza

M. Sokołowski przedstawił na przykładzie organizacji EURO 2012, jaką ważną rolę może odegrać Internet w prewencji kryzysu. W trakcie tej międzynarodowej imprezy był np. prowadzony na bieżąco stały monitoring Internetu (24 h), co miało umożliwiać szybkie przeciwdziałanie potencjalnym sytuacjom kryzysowym.

– *Dla rzecznika prasowego najgorszą rzeczą jest sytuacja, gdy nie ma informacji* – zauważył rzecznik prasowy Komendanta Policji.

Odpowiedział również na wątpliwości, co robić, gdy w Internecie pojawia się na nasz temat negatywny tekst? Kiedy są to niszowe media, lepiej nie reagować. Może to bowiem spowodować, że poważniejsze media – przez naszą reakcję – zainteresują się niepotrzebnie tą sprawą. Warto jednak do dyskusji, która się wywiąże na forum, dorzucić swój komentarz, jeśli nikt oficjalnie go nie zamieścił, aby w ten sposób propagować swoje treści.

Rzecznik przestrzegał równocześnie, że Internet ma swoją ciemną stronę. Dzięki właśnie nowym technologiom Anders Breivik skutecznie rozpropagował

swoją ideę – większość informacji na jego temat pochodziła od niego samego. Wykorzystał on umiejętnie nowe media do bezkosztowej promocji zamachu terrorystycznego...

Zwycięzcy II edycji Konkursu Kryształ PR-u

Podczas uroczystej Gali spośród 25 finalistów wyłoniono zwycięzców tegorocznej edycji konkursu Kryształ PR-u. Grand Prix Konkursu wręczono:

- w kategorii Najlepszy wizerunek w mediach społecznościowych: – **Urzędowi Miasta Krakowa**
- w kategorii Najlepszy film promocyjny: **Komendzie Głównej Policji**
- w kategorii promocja projektów unijnych: **Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Śląskiego**
- w kategorii Najlepsza kreatywna kampania promocyjna: **Miejskiemu Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji w Jaworznie**
- za najlepszą gazetę miejską czy biuletyn: ex aequo **Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Lubuskiego i Urzędowi Miasta Katowice**

Na portalach powinno się tworzyć podserwisy dla poszczególnych grup docelowych. Na przykład na stronie policji znajdują się dane statystyczne dla studentów czy podserwis historyczny, co buduje wizerunek instytucji jako otwartej na potrzeby obywateli. Policja wykorzystuje też takie kanały dotarcia do

Joanna Proniewicz

Sieć miast dobrego życia

Inna strona nowoczesności

Już dziesięć polskich miast należy do Cittaslow - Międzynarodowej Sieci Miast Dobrego Życia, zrzeszającej 176 miast, nie przekraczających 50 tysięcy mieszkańców, z 27 krajów świata. Miasta te promują się jako miejsca dobrego, spokojnego życia, z dala od zgiełku wielkich miast oraz rozpowszechniają kulturę dobrego życia poprzez badania, eksperymentowanie, stosowanie rozwiązań dotyczących organizacji miasta.

Do tej dziesiątki zalicza się 9 miast z województwa warmińsko-mazurskiego – **Biskupiec, Bisztynek, Gołdap, Lidzbark Warmiński, Lubawa, Nowe Miasto Lubawskie, Olsztynek, Reszel i Ryn** - oraz jedno z województwa wielkopolskiego – **Murowana Goślina**. W ostatnim czasie, w czerwcu br., radni Rejowca Fabrycznego (województwo lubelskie) podjęli uchwałę w sprawie przystąpienia do Cittaslow i już wkrótce miasto będzie najprawdopodobniej najmłodszym polskim członkiem

japońskie, nowozelandzkie, południowoafrykańskie, południowokoreańskie, amerykańskie.

„Slow City” to miasto, które stawia na dobra lokalne, t.j.: regionalne potrawy i przysmaki, wyroby miejscowych rzemieślników oraz promocję lokalnych zespołów artystycznych i kulturę gościnności. Miasto ubiegające się o członkostwo w tej organizacji musi liczyć nie tylko poniżej 50 tys. mieszkańców, ale spełniać szereg różnych parametrów dotyczących ochrony środowiska (np. posiadanie systemu kontroli jakości

powietrza, promowanie alternatywne źródeł energii), infrastruktury miejskiej (np. tworzenie publicznych obszarów zielonych, przywrócenie historycznych warunków zabudowy miejskiej, udogodnienia dla niepełnosprawnych), produktów lokalnych (np. wdra-

miast idealnego miejsca do życia. Życie w jednym z miast „slow” i zarządzanie nim to pewien sposób bycia, cecha charakterystyczna prowadzenia życia codziennego w sposób inny niż dotychczas, uznanie „powolności” za naczelną wartość, zharmonizowanie czasów historycznych ze współczesnymi, potrzeb natury z kulturą i ekonomią, spowolnienie rytmów życia i zredukowanie napięć. Dzięki takiej postawie można uzmysłowić sobie prawdziwe walory smaku, koloru i zapachów... To bardziej ludzki i ekologiczny, solidarny z przyszłymi pokoleniami sposób życia, w coraz bardziej zglobalizowanym świecie. Miasta należące do sieci Slow City mają możliwość dołączenia do własnego wizerunku logo Slow City oraz uczestniczenia w przedsięwzięciach prowadzonych w ramach ruchu, w ustalony sposób wykorzystując ich modele i struktury.

Ruch Cittaslow narodził się w 1999 roku. Pomysłodawcą był Paolo Saturnini, burmistrz Greve di Chianti we Włoszech i burmistrzowie innych niewielkich miasteczek, którym organizacja Slow Food zaproponowała utworzenie międzynarodowej sieci miast. Zadaniem jej miało być szerzenie filozofii tego ruchu w społecznościach lokalnych, przybliżanie mieszkańców do koncepcji dobrego życia oraz przenoszenie koncepcji do praktyki życia codziennego. Krajowa Sieć Cittaslow w Polsce powstała w 2005 roku w Reszlu. W 2011 roku w Lidzbarku Warmińskim odbyło się po raz pierwszy w Polsce IV Międzynarodowe Zgromadzenie Ogólne Sieci Cittaslow, w którym wzięło udział ponad 140 osób z 19 państw.

Warto dodać, że Międzynarodowe Stowarzyszenie Cittaslow angażuje się w inicjatywy wspierające rozwój małych miasteczek oraz ich struktur społecznych, które mają zapewnić obywatelom utrzymanie wysokich standardów życia na wielu płaszczyznach. Przedstawiciele organizacji oraz Komitetu Naukowego Cittaslow brali udział w pracach nad tworzeniem Karty Współodpowiedzialności Społecznej.

Joanna Proniewicz

Więcej na temat sieci i ciekawych wydarzeń - <http://cittaslowpolska.pl/> i <http://www.cittaslow.org>

Zabawy dla dzieci związane z Cittaslow podczas Jarmarku Świętego Jakuba w Murowanej Goślinie w 2012 roku.

Fot. Arch. UMIG w Murowanej Goślinie

sieci (po przejściu procedury certyfikacji i uzyskaniu zgody MSZ). Zainteresowanie członkostwem w tej organizacji non profit, wywodzącej się z ruchu określanego mianem Slow Food, jest coraz większe (m.in. Kalety – województwo śląskie i Sława – województwo lubuskie). Kolejne miasta dostrzegają możliwości zaistnienia na arenie międzynarodowej poprzez organizowane przez zrzeszenie jarmarki i festiwale, promujące indywidualności małych miast. Miasta Cittaslow pochodzą z 27 krajów świata. Są wśród nich miasta europejskie, ale też australijskie, chińskie, kanadyjskie,

żanie programów edukacji smaku), turystyki (np. istnienie oznakowanych tras turystycznych). Ruch „Slow Cities” promuje użycie technologii zorientowanych na poprawę jakości środowiska i tkanki miejskiej oraz dodatkowo zabezpieczenie produkcji wyjątkowej żywności i napojów wpływających na charakter regionu. Propaguje produkcję żywności używającej naturalnych i przyjaznych dla środowiska technik.

„Slow City” jest swego rodzaju marką dla najmniejszych społeczności. Nie oznacza bynajmniej zostawiania w tyle, ale przeciwnie uczynienie z małych

Z życia miast

PIŁA

Europa dla obywateli

Od 13 do 17 czerwca br., w ramach projektu Europa dla Obywateli „500-lecie Piły w Międzynarodowym Roku Obywateli - od europejskiego dziedzictwa do europejskiego obywatelstwa”, Piłę odwiedzili przedstawiciele zaprzyjaźnionych miast: Schwerina, Cuxhaven, Wuppertalu i Châtellerault.

Parada historyczna zorganizowana z okazji 500-lecia Piły.

Fot. Archiwum UM w Pile

Projekt stworzył doskonałą platformę do bezpośrednich kontaktów nie tylko młodych obywateli UE, ale także seniorów, którzy byli aktywnymi uczestnikami projektu. Spotkanie w Pile stało

się sceną wspólnych działań dla młodzieży i seniorów z różnych środowisk kulturowych, etnicznych i religijnych. Łącznie 250 osób mogło wymienić się swoimi doświadczeniami i spędzić razem czas.

Realizacja projektu zbiegła się z ważną dla miasta rocznicą- 500 – leciem potwierdzenia nadania Pile praw miejskich. Było to dodatkowym argumentem do tego, by ukazać wspólną przeszłość z jednoczesnym zachowaniem twórczego myślenia o wspólnej przyszłości. Uczestnicy projektu wzięli czynny udział w Paradzie Historycznej, która pokazywała losy Piły na przestrzeni wieków oraz w Pikniku Historycznym.

Projekt odbył się w ramach programu Europa dla obywateli, Działanie 1 – Aktywni obywatele dla Europy, Poddziałanie 1.1 – Spotkania mieszkańców miast partnerskich. [Galeria zdjęć](#)

LEGNICA

20 lat z Wuppertalem

Oficjalna wizyta (11–13 lipca br.) delegacji legnickiej z prezydentem Tadeuszem Krzakowskim i wiceprzewodniczącym Rady Miejskiej Ryszardem Kępą w Wuppertalu dowiodła, że oba miasta

mają jeszcze bardzo wiele wspólnych zamierzeń do zrealizowania.

Legnica i Wuppertal przed 20 laty zostały miastami partnerskimi. Na obchody tej rocznicy pojechała do Niemiec delegacja z Legnicy. Podczas obchodów prezydent Tadeusz Krzakowski i nadburmistrz Wuppertalu Peter Jung podpisali symboliczną deklarację woli kontynuacji współpracy.

- *Ważnym dla nas wydarzeniem było zawarcie w 1993 r. partnerstwa z Legnicą – przypomniał nadburmistrz Peter Jung. - Był to nowy most w stosunkach między naszymi krajami. Teraz skierujemy nasze spojrzenie w przyszłość.* [więcej](#)

POZNAŃ

Blogerzy piszą przewodnik

Spojrzyć na Poznań okiem blogerów i pokazać miasto z nieco innej perspektywy – taki jest cel współpracy Miasta Poznań z autorami popularnych blogów. Każdy z nich przygotował własną, zgodną z zainteresowaniami, trasę zwiedzania Poznania. W oparciu o ich relacje i wpisy na blogach, powstanie unikalny przewodnik turystyczny. [więcej](#)

(epe)

Międzynarodowe spotkanie w Warszawie

Nowa narracja dla Europy

Premier Donald Tusk i Przewodniczący Komisji Europejskiej Jose Manuel Barroso wzięli udział w inauguracji międzynarodowej konferencji poświęconej przyszłości Europy, zorganizowanej pod hasłem „Nowa Narracja dla Europy”. W spotkaniu w Warszawie 11 lipca uczestniczyli też artyści i naukowcy z całej Europy. Zaproszenie na spotkanie otrzymał także prezes Związku Miast Polskich.

Zdaniem szefa polskiego rządu Warszawa obok innych europejskich miast, jest miejscem, gdzie rozpoczyna się ponownie wielka dyskusja o przyszłości Europy i jej nowej narracji. Tusk zaznaczył, że pokazuje to, jak *zrasta się Europa Środkowa ze wspólnotą europejską w ostatniej dekadzie*. To też daje nam szansę, aby optymizm i energia, które wyróżniają Polskę spośród wielu europejskich państw, dały impuls do naprawę twórczej debaty tu w Polsce i także w innym miastach, w których będziemy się spotykać – podkreślał Premier.

Jose Manuel Barroso przekonywał z kolei, że trzeba *tnąć nowe życie w ducha europejskiego i stworzyć prawdziwą europejską przestrzeń publiczną*. W jego opinii, tylko pewna siebie i otwarta Europa będzie w stanie stawić czoło globalizacji. Dodał, że dzięki współpracy instytucji europejskich i społeczeństwa obywatelskiego możliwe jest łagodzenie zagrożeń, przed którymi obecnie stoi UE. Według Barroso proces budowy wspólnej Europy wciąż trwa. - *Europa jest świetnym, wspianym dziełem sztuki, natomiast*

mamy dopiero pewną ideę i pomysł, który musimy przekuć w coś rzeczywistego. Jest to proces stały i ciągły, a nie jednorazowe wydarzenie; to proces, który jeszcze nie dobiegł końca - mówił szef KE, podsumowując spotkanie. Barroso podkreślał, że Europa chce się dalej rozszerzać, ale proces ten jest uzależniony od spełnienia określonych warunków. Są pewne kraje, jak np. Ukraina, do których Europa chce się zbliżyć. Nasza praca na pewno jeszcze nie dobiegła końca - powiedział.

Projekt „Nowa Narracja dla Europy” zainaugurowano w kwietniu 2013 roku w Brukseli. W ramach tej inicjatywy zaplanowano trzy spotkania z przedstawicielami świata kultury i nauki. Po spotkaniu w Warszawie podobne debaty odbędą się we Francji i w Niemczech. Po zakończeniu całego cyklu spotkań zainteresowane strony mają opublikować deklarację na temat „nowej narracji dla Europy”. Ma ona powstać przed wyborami do Parlamentu Europejskiego w 2014 r.

Katarzyna Paczyńska

Letni Uniwersytet URBACT

Zaproszenie do Dublina

Connecting cities
Building successes

Bazując na sukcesie inauguracyjnego Letniego Uniwersytetu URBACT w Krakowie w 2011 roku, Sekretariat Programu organizuje drugą edycję Uniwersytetu dla członków Lokalnych Grup Wsparcia URBACT z wszystkich działających obecnie sieci tematycznych URBACT. Spotkanie odbędzie się w Dublinie, w dniach 28 do 31 sierpnia 2013.

Letni Uniwersytet jest wyjątkową okazją do uczenia się i wymiany doświadczeń dla członków Lokalnych Grup Wsparcia URBACT z wszystkich działających obecnie projektów URBACT. Ta czterodniowa letnia szkoła dla urzędników, polityków i decydentów to starannie przygotowana możliwość rozwinięcia swoich umiejętności i współpracy z podobnymi sobie z całej Europy.

Tegoroczny program oferuje wiele możliwości. Najważniejszym jego założeniem jest wyposażenie uczestników w kluczowe umiejętności potrzebne w przygotowywaniu profesjonalnych zintegrowanych polityk miejskich, aktywnym podejściu partycypacyjnym i integracji sektora naukowego, uruchamianiu nietypowego sposobu myślenia w rozwiązywaniu problemu i generowaniu kreatywnych rozwiązań na rzecz efektywnych lokalnych planów działania.

Program oparto na interaktywnych sesjach, z dużą ilością pracy w małych grupach nad praktycznymi zagadnieniami. Dodatkowo zaplanowano serię wykładów międzynarodowych ekspertów i praktyków w szerokim zakresie tematycznym (w ramach *URBACT Talks* i *Master Classes*).

Uczestnicy powinni się zapisać na wybrany jeden z ośmiu obszarów tematycznych, w zależności od swoich zainteresowań zawodowych i potrzeb oraz w powiązaniu z tematyką, którą zajmuje się ich projekt URBACT i w jakiej przygotowywany będzie ich Lokalny Plan Działania.

Obszary tematyczne:

- **Wspólne Przestrzenie Publiczne;**
- **Mieszane sposoby wykorzystania centrów miast;**
- **Promowanie przedsiębiorczości;**
- **Otwarte innowacje na rzecz zrównoważonych miast;**

- **Usługi publiczne na miarę XXI w.;**
- **Kapitał Ludzki;**
- **Przejście do gospodarki niskoemisyjnej;**
- **Miasto atrakcyjne dla młodych ludzi, aby w nim żyć i pracować.**

Jako platforma wymiany doświadczeń i wiedzy pomiędzy osobami zajmującymi się podobnymi sprawami w różnych miastach i państwach, Letni Uniwersytet URBACT 2013 oferuje różne metody przekazywania wiedzy:

- **Sesje plenarne;**
- **URBACT Talks** – inspirujące przykłady miejskich praktyk z całej Europy;
- **URBACT Labs** – interaktywne sesje ćwiczeniowe na temat metod i narzędzi inteligentnego zarządzania miastami;
- **ULSG@work** – praktyczne ćwiczenia na „wirtualnych Lokalnych Grupach Wsparcia URBACT” rozwiązujące konkretny zidentyfikowany problem i zapewniające praktyczne odpowiedzi w formie zintegrowanego planu działania;
- **Master Classes.**

Swoją udział w Letnim Uniwersytecie URBACT można jeszcze zgłaszać poprzez formularz - [tutaj](#).

Anna Wiktorczyk-Nadolna

European Union
European Regional Development Fund

Raporty tematyczne

Connecting cities
Building successes

„Kluczowe wyzwania dla miast

„Miasta Przyszłości – Działania w Teraźniejszości. Kluczowe wnioski” to dokument prezentujący najważniejsze tezy raportów tematycznych, ze szczególnym uwzględnieniem tych, które mają znaczenie dla miast realizujących model zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju w ramach kolejnej serii unijnych programów.

Więcej miejsc pracy: lepsze miasta – ramowy model działania dla miast

Raport ten przedstawia ramowy model działań miast na rzecz tworzenia nowych, lepszych miejsc pracy, który ma pomóc miastom w przezwyciężeniu kryzysu.

Wspieranie młodzieży w miastach poprzez innowacje społeczne: razem jesteśmy silniejsi

Dokument ten analizuje w jaki sposób miasta mogą promować innowacyjne działania społeczne w celu rozwiązywania długotrwałych problemów społecznych.

Przeciw podziałom w miastach Europy

Celem działania kolejnej grupy jest wsparcie europejskich miast w weryfikacji aktualnie obowiązujących polityk pod kątem segregacji społecznej i przestrzennej w obszarach miejskich. Dokument prezentuje ogólny przegląd problemu segregacji w miastach i powiązanych polityk publicznych i miejskich.

Jak miasta mogą motywować mieszkańców do mobilności

Głównym tematem raportu są sposoby wspierania przez miasta rozwoju nowej mentalności dotyczącej mobilności mieszkańców miast, która ma fundamentalne znaczenie dla jakości przestrzeni miejskiej i nowego sposobu życia.

Promowanie energooszczędności w miastach Europy

Raport głosi tezę, że miasta mogą być liderami w redukowaniu emisji CO₂ i przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym.

Od kryzysu do wyboru: nowa wizja przyszłości w kurczących się miastach

Raport wzywa do wypracowania nowego, realnego podejścia do zagadnień rewitalizacji w kurczących się miastach. Grupa robocza koncentruje się na opcjach strategii zrównoważonego rozwoju dla zmniejszających się miast.

Więcej informacji na ten temat w języku angielskim:

- Seria raportów tematycznych URBACT „Miasta Przyszłości – Działania w Teraźniejszości” - strona internetowa programu URBACT
- Miasta Przyszłości – Działania w Teraźniejszości. Kluczowe wnioski

Nowy projekt

Samorządy lokalne a Unia Europejska

Związek Miast Polskich, we współpracy z Instytutem Spraw Publicznych, Związkiem Powiatów Polskich i Związkiem Gmin Wiejskich RP realizuje projekt „Samorządy lokalne a Unia Europejska – w przeddzień 10-lecia akcesji”.

Składający się z trzech komponentów projekt obejmuje ogólnopolskie badanie mające na celu podsumowanie 10-lecia obecności Polski w UE, adresowaną do wszystkich samorządów lokalnych konferencję oraz stworzenie kalendarza obchodów 10-lecia członkostwa. Latem 2013 do jednostek samorządowych trafią ankiety, a prezentacja wyników i poświęcona im debata odbędą się podczas konferencji w Warszawie 14 listopada 2013 r.

Związek Miast Polskich jako ogólnopolska organizacja skupiająca samorządy dostrzega potrzebę upowszechniania wiedzy o korzy-

ściach i kosztach wynikających z członkostwa w UE oraz stwarzania warunków do wymiany doświadczeń. **Ogólnopolskie badanie** poświęcone 10-leciu obecności Polski w UE z perspektywy samorządów, pozwoli zebrać opinie środowiska samorządowego na temat korzyści i kosztów naszej obecności w Unii. Stanowiąc też będzie jeden z głosów w ramach refleksji nad przyszłością Polski w Europie oraz obywatelskim i samorządowym wsparciem polskiej polityki zagranicznej. W ramach projektu Instytut Spraw Publicznych przygotowuje raport prezentujący punkt widzenia wielu jest, różnej wielkości,

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

o różnym potencjale rozwojowym, zlokalizowanych w różnych regionach kraju.

Drugim komponentem projektu będzie **ogólnopolska konferencja** z udziałem przedstawicieli samorządów lokalnych oraz ekspertów Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, ekspertów instytucji przeprowadzającej badanie, europarlamentarzystów. Powstanie także **kalendarz obchodów 10-lecia członkostwa Polski w UE** w miastach członkowskich Związku Miast Polskich, który zostanie zamieszczony na stronie internetowej ZMP oraz stronie www.polityka-zagraniczna-samorzad.info

Projekt dofinansowany jest ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, w ramach „Wsparcia obywatelskiego i samorządowego wymiaru polskiej polityki zagranicznej 2013”.

**Katarzyna Paczyńska
Alicja Stachowiak**

Polsko-Niemiecka Grupa Robocza

O potencjale seniorów

Posiedzenie Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej 14-15 czerwca 2013r. odbyło się w Pile i poświęcone było zmianom demograficznym i polityce senioralnej. Członkowie Grupy uczestniczyli też w obchodach 500-lecia miasta.

Tematem wiodącym spotkania były zmiany demograficzne w obu krajach i wynikająca z nich konieczność zaspokajania potrzeb starzejących się społeczeństw oraz sposoby wykorzystania potencjału osób starszych w społecznościach lokalnych.

Wyzwania demograficzne polskich miast przedstawił Andrzej Porawski, dyrektor Biura

Związku Miast Polskich. Sytuację po stronie niemieckiej omówił Michael Schmitz ze Związku Powiatów Niemieckich, w Sekcji Niemieckiej CEMR. Gościem posiedzenia Grupy Roboczej był Mieczysław Augustyn, Senator, Przewodniczący Parlamentarnego Zespołu ds. Osób Starszych. W swoim wystąpieniu Senator omówił politykę państwa w kontekście zmian demograficznych.

W drugiej części spotkania zaprezentowano dobre praktyki realizowane w polskich i niemieckich samorządach na rzecz osób starszych. Pierwsza prezentacja dotyczyła szczebla regionalnego – działań prowadzonych przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego i Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu. Swoje doświadczenia zaprezentowali też przedstawiciele powiatu wągrowieckiego, miasta Piły, niemieckie miasta Hanau oraz Halle.

Galerię zdjęć z posiedzenia Grupy Roboczej można obejrzeć [tutaj](#).

Spotkanie Grupy Roboczej odbyło się przy okazji jubileuszu 500-lecia Piły. Przedstawiciele polskich i niemieckich samorządów uczestniczyli w obchodach urodzin miasta.

Alicja Stachowiak

Współpraca międzynarodowa samorządów

Partnerstwo Wschodnie

Doświadczenia i perspektywy udziału polskich samorządów w umacnianiu lokalnego i regionalnego wymiaru Partnerstwa Wschodniego były tematem drugiej Stałej Ogólnopolskiej Konferencji Współpracy Międzynarodowej Samorządów (SOKWMS), która odbyła się 28 czerwca 2013 w Poznaniu. Uczestnikami spotkania byli samorządowcy, politycy, przedstawiciele nauki i trzeciego sektora z Polski i zagranicy.

Predstawiciel MSZ, minister Jerzy Pomianowski, w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na nadrabianie zaległości we współpracy na linii MSZ – samorządy. Utworzone we wszystkich miastach wojewódzkich Regionalne Ośrodki Debaty Międzynarodowej mają służyć rozwijaniu tych kontaktów. Minister podkreślał, że dla skutecznej realizacji strategicznych celów polskiej polityki zagranicznej konieczna jest koordynacja

międzynarodowej aktywności samorządów.

Magdalena Młochowska z MAiC dziękowała samorządom za prowadzenie współpracy zagranicznej. Udział samorządów w tworzeniu wizerunku Polski za granicą jest zdaniem pani minister ważny także dlatego, że reforma samorządowa może być polskim „towa-rem eksportowym” w Europie Wschodniej.

Wprowadzenie do paneli dyskusyjnych stanowiła prezentacja raportu „Współpraca

polskich jednostek samorządu terytorialnego z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz innymi podmiotami z państw objętych inicjatywą Partnerstwa Wschodniego. Podczas pierwszego panelu rozmawiano o koncepcjach i możliwościach zaangażowania samorządów we współpracę międzyregionalną na nowym etapie Partnerstwa Wschodniego. Swoimi doświadczeniami dzielili się samorządowcy, politycy i dyplomaci zarówno z Polski, jak i UE oraz Partnerstwa Wschodniego. Drugi panel był okazją do dyskusji na temat możliwości i szans jakie niosą ze sobą inicjatywy transferu do krajów PW polskich doświadczeń samorządowych. W tej części konferencji uczestniczył m.in. dyrektor Biura ZMP **Andrzej Porawski**.

Idea Stałej Konferencji będzie kontynuowana. Strona samorządowa Zespołu ds. Polityki Europejskiej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego uzgodniła, że kolejne posiedzenie odbędzie się w Województwie Łódzkim, a jego tematem będzie współpraca z Chinami. **Więcej**

Alicja Stachowiak

V Samorządowe Forum Kultury Związku Miast Polskich

Zarządzanie strategiczne w kulturze

Gorzów Wielkopolski, 12-13 września 2013 r.

Centrum Edukacji Artystycznej – Filharmonia Gorzowska, ul. Dziewięciu Muz 10

Patronat Honorowy
Prezydenta Miasta Krakowa Jacka Majchrowskiego

Zapraszamy Państwa do udziału w drugiej międzynarodowej konferencji w ramach projektu „Współpraca partnerska narzędziem aktywnego obywatelstwa”. Konferencja odbędzie się w Krakowie, w Centrum Konferencyjnym Preston, ul. Św. Anny 2, w dniach 26-27 września 2013 r. Tematami wiodącymi będą wpływ współpracy międzynarodowej na rozwój samorządu oraz zaangażowanie organizacji pozarządowych, wolontariuszy i młodzieży w tę współpracę. Projekt realizowany jest przez Związek Miast Polskich, ze środków Komisji Europejskiej, w ramach programu „Europa dla Obywateli – środki wsparcia 2013”. Więcej informacji na www.polityka-zagraniczna-samorzad.info

Współpraca partnerska narzędziem aktywnego obywatelstwa

2. konferencja międzynarodowa

26-27 września 2013, Centrum Konferencyjne Preston Centre, ul. Św. Anny 2, Kraków

Program ramowy

Czwartek, 26.09.2013

Jak współpraca partnerska może wpływać na rozwój samorządów?

- 11.00 - 11.30** Powitanie i wprowadzenie
- 11.30 - 14.30** Jak współpraca partnerska może wpływać na rozwój samorządów – wymiana dobrych praktyk
Dyskusja
- 14.30 - 15.30** Lunch
- 15.30 - 17.30** Zaangażowanie organizacji pozarządowych, wolontariuszy oraz przedstawicieli samorządów lokalnych we współpracę partnerską
- 17.30 - 19.30** Zwiedzanie miasta – dla zainteresowanych
- 20.30** Kolacja

Piątek, 27.09.2013

Zaangażowanie młodzieży w aktywność międzynarodową samorządów

- 9.00 - 10.30** Jak zwiększyć zaangażowanie i włączyć młodych ludzi w aktywność międzynarodową społeczności lokalnej?
- 10.30 - 11.30** Prezentacja filmów „Współpraca międzynarodowa gminy z perspektywy młodych mieszkańców”
Wyniki konkursu i ceremonia wręczenia dyplomów.
- 11.30 - 11.40** Wnioski i podsumowanie konferencji
- 11.50 - 14.00** Wizyty studyjne

Europa
dla obywateli

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Projekt lub publikacja odzwierciedlają jedynie stanowisko ich autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w nich zawartość merytoryczną.

„Samorząd Miejski” - miesięcznik wydawany przez Związek Miast Polskich.

Adres wydawcy: ul. Robocza 42, 61-517 Poznań.

„Samorząd Miejski” redaguje zespół w składzie: Ewa Parchimowicz – redaktor naczelna, Joanna Proniewicz, Hanna Hendrysiak. Oprawa graficzna, skład: Krzysztof Paczyński.

Adres redakcji: ul. Robocza 42, 61-517 Poznań, tel. 61 63 350 54, fax 61 63 350 60,

http://www.zmp.poznan.pl/strona-68-samorzad_miejski.html, e-mail: redakcja@zmp.poznan.pl